

ГОЛЬЦОВ Андрій

ЗНАЧЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ДЛЯ ПРОСУВАННЯ ГЕОПОЛІТИЧНОГО ІМІДЖУ ДЕРЖАВИ

Для успішного просування на міжнародній арені своїх політичних, безпекових, військових, економічних, культурних та інших інтересів Україні як державі вкрай потрібний максимально позитивний імідж. Після початку в 2022 р. російської повномасштабної агресії Україна активізувала зусилля щодо зміцнення свого міжнародного авторитету. Геополітичний імідж для нашої держави повинен відігравати роль потужного «інструментарію» для мобілізації міжнародної підтримки, залучення військово-технічної допомоги, активізації економічного співробітництва тощо. Україна послідовно позиціонує себе в якості легітимної демократичної держави, яка захищає свою територіальну цілісність та неухильно дотримується норм міжнародного права.

Формування та підтримка позитивного геополітичного іміджу є важливим чинником для успішного руху України по шляху європейської інтеграції. Сталий імідж України як надійного партнера повинен позитивно впливати на динаміку її переговорів з Європейським Союзом. Також йдеться про успішне співробітництво України з НАТО у справі надання нашій державі військово-технічної допомоги від держав-членів цієї організації. Позитивний імідж держави підвищує її інвестиційну привабливість, сприяє розвитку різнобічної співпраці з країнами світу. Дуже важливо просувати свій імідж країни, де проживає самобутній та волелюбний народ зі своєю власною мовою та культурою, причому володіє такою давньою та унікальною культурною спадщиною, яка є надбанням усієї світової культури.

Для створення та покращення геополітичного іміджу своєї держави органи державної влади застосовують сукупність засобів так званої «м'якої сили» («soft power»). Для реалізації

своєї «м'якої сили» держави використовують участь у діяльності міжнародних організаціях, культурну дипломатію, наукові обміни, гуманітарні та освітні програми тощо. Розвиток цифрових технологій і соціальних мереж створює нові можливості для використання «м'якої сили». Водночас, виникають небезпечні виклики, пов'язані з дезінформацією, деструктивною пропагандою та інформаційно-психологічними операціями супротивників.

Дуже важливою складовою «м'якої сили» держави постає її культурна дипломатія, яка є особливою галуззю дипломатичної діяльності й полягає в застосуванні культури як ефективного засобу реалізації державних стратегічних цілей на міжнародній арені. Культурна дипломатія дає державі можливість впливати на інших міжнародних акторів не шляхом дипломатичного тиску, військових погроз, примусу чи економічних санкцій, а завдяки привабливості своєї культурної спадщини, досягнень сучасної культури, духовно-культурних цінностей, ідентичності тощо. Тим самим реалізується мета «м'якого» просування позитивного іміджу держави в інших країнах та регіонах світу.

Завдяки організації культурного співробітництва з іншими державами світу здійснюється поширення потрібних владним інститутам наративів щодо власної держави. З геополітичного погляду, вельми важливий імідж легітимного міжнародного актора, надійного союзника, активного учасника міжнародного співробітництва. Створюється уявлення про державу, яка здатна захистити свій суверенітет і, водночас миролюбна, така, що сумлінно дотримується норм міжнародного права.

Для просування свого позитивного іміджу у світі окремі розвинуті держави створили й ефективно використовують спеціалізовані інститути, які пропагують у численних країнах світу багатства їхньої вітчизняної культури, забезпечують можливості вивчення своєї мови місцевими жителями, розробляють та втілюють проєкти міжкультурної комунікації. Як приклади варто назвати: Британську раду, Французький інститут, Гете-Інститут, Інститут Сервантеса, Інститут культури Данте Аліґ'єрі, Інститут Конфуція. Середні та малі держави, звісно, не володіють такими великими можливостями для проведення культурно-дипломатичної діяльності в глобальному масштабі. Проте вони здатні популяризувати свою мову та культуру в інших державах світу, організовувати культурні заходи (фестивалі, виставки, конференції тощо), розробляти та реалізовувати проєкти культурного співробітництва, тим самим формуючи в суспільстві країн-партнерів сприятливого для себе іміджу.

Державні інститути сприяють розвитку публічної дипломатії в культурній сфері. Зокрема, заохочується діяльність у міжнародному середовищі недержавних організацій: наукових установ, закладів вищої освіти, літературних та мистецьких спілок, спортивних організацій, різних товариств тощо. Отже, виконання завдань культурної дипломатії щодо просування іміджу держави покладається на недержавних акторів та окремих осіб, зокрема, науковців, митців, літераторів, спортсменів, бізнесменів, громадських діячів та ін.

Таким чином, геополітичний імідж слугує відображенням політичної стратегії держави, а також потужним засобом забезпечення її довгострокових національних інтересів. Культурна дипломатія постає в якості дуже важливої складової «м'якої сили», спрямованої на формування позитивного іміджу держави, розширення міжнародних культурних обмінів, просування національних культурних цінностей у країнах та регіонах світу. Численні приклади успішної культурної дипломатії свідчать про те, що навіть невеликі держави можуть досить успішно використовувати свій культурний капітал для створення позитивного геополітичного іміджу та підвищення власної значущості на міжнародній арені.

**Ministry of Education
and Science of Ukraine**

**National University of Life
and Environmental Sciences of
Ukraine**

**Faculty of Humanities
and Pedagogy**

**Uniwersytet
Pomorski
w Słupsku**

**Дипломатична
академія
України**

**University of
Reading**

**NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE
AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE
Faculty of Humanities and Pedagogy
Department of Philosophy and International Communication**

**INTERNATIONAL AND INTERCULTURAL COMMUNICATION
IN SHAPING UKRAINE'S IMAGE:
DEVELOPMENT STRATEGIES**

**MATERIALS
OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

May 01, 2025

Kyiv

Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 01 травня, 2025 р. Київ: Міленіум, 2025. 178с.

Збірник укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку», що її провела кафедра філософії та міжнародної комунікації гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is compiled on materials of the International scientific and practice conference «International and intercultural communication in shaping Ukraine's image: development strategies» a held by the Department of Philosophy and International Communication of the Faculty of Humanities and Pedagogy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. All the materials are synchronized with the guidelines of the conference.

Forscientists, lecturers, postgraduates, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук В.Д., д-р філ. наук, проф. (голова); Балалаєва О. Ю., канд. пед. наук, доц., Вакулик І.І., канд. філ. наук, доц.; Культенко В.П., канд. філос. наук, доц., Лаута О.Д., канд. філос. наук, доц., Савицька І.М., канд. філос. наук, доц., Христюк С.Б., канд. іст. наук, доц.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради
гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 9 від 17.04.2025

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, покликання на них і засвідчують відсутність плагіату.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів.

© НУБіП України, 2025
© Автори, 2025